

UZASADNIENIE

Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoszlazaków do ZSRR w 1945 r. w Radzionkowie ma na celu upamiętnienie tysięcy mieszkańców Górnego Śląska internowanych i wywiezionych w latach 1945-1948 przez władze sowieckie do pracy na terenie byłego ZSRR. Zgodnie z ustaleniami Instytutu Pamięci Narodowej w wyniku represji deportowano do niewolniczej pracy w ZSRR ok. 50 tys. osób. Wielu spośród nich nigdy nie wróciło do swoich domów.

Centrum będzie gromadzić materiały dotyczące deportacji mieszkańców naszego regionu, takie jak wszelkie dostępne publikacje, artykuły, wyniki prac badawczych oraz materiały dydaktyczne związane z wywózkami. Nade wszystko jednak zbiór ten będzie się opierał o pamiątki przekazane przez rodziny deportowanych w oryginale lub ich kopie, skany czy zdjęcia, z których stworzona zostanie ekspozycja stała.

Ideą działalności placówki jest zgromadzenie w jednym, ogólnie dostępnym miejscu, maksymalnej wiedzy związanej z deportacjami i udostępnianie jej wszystkim zainteresowanym. W oparciu o ten materiał powstanie oferta edukacyjna dla młodzieży szkolnej, studentów oraz dla dorosłych. Oferta ta będzie realizowana we współpracy z Oddziałem IPN w Katowicach, z którym to Gmina Radzionków zawarła porozumienie w 2012 r. Warto podkreślić, że z terenu obecnego Miasta Rybnika wg danych IPN wywieziono ok. 232 mieszkańców.

Stworzenie tego typu placówki jest moralnym obowiązkiem gmin, z których w 1945 r. wywożono mieszkańców w głąb ZSRR. Współpraca w tym zakresie śląskich samorządów jest dowodem wspólnej troski w przywracaniu pamięci o tragicznych wydarzeniach z dziejów naszego regionu.